

η Παρέα μας

Διμηνιαία σχολική εφημερίδα του Γυμνασίου Τουρλωτής - Αριθμός φύλλου 59 (Απρίλιος 2016)

Θα μας βρείτε και στο Internet στη διεύθυνση : <http://gym-tourl.las.sch.gr>

Αφιερωμένο στον Θείο Τζώνη! Καλό ταξίδι.....

Οι λαμπάδες μας

Φέτος ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων έφτιαξε λαμπάδες και διακοσμητικά κεριά για ενίσχυση του σχολείου μας. Οι μαμάδες μας αγорάσανε δύο ειδών λαμπάδες απλές: στρογγυλές, τετράγωνα, και τα διακοσμητικά κεριά. Στη συνέχεια τα διακόσμησαν με χρωματιστές κορδέλες, δαντέλες, με πολύχρωμες χαρτοπετσέτες χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του ντεκουπάζ. Είναι λίγο δύσκολη η τεχνική αυτή, γιατί θέλει πολλή προσοχή, επειδή η χαρτοπετσέτα ξεφυλλίζεται και είναι πολύ λεπτή. Η διαδικασία είναι η εξής: παίρνουμε το κεριό, απλώνουμε πάνω ξυλόκολλα και με ένα πινελάκι κάνουμε απαλές κινήσεις, για να κολλήσει. Περιμένουμε να στεγνώσει καλά και μετά αρχίζουμε την διακόσμηση. Ανάλογα με τα χρώματα που έχει η χαρτοπετσέτα, επιλέγουμε και τις κορδέλες ή τις δαντέλες που θα βάλουμε. Αυτές κολλούνται με σιλικόνη κι εκεί θέλει προσοχή, γιατί η σιλικόνη είναι καυτή. Το αφήνουμε να κρυώσει καλά και δένουμε διάφορα διακοσμητικά όπως βραχιολάκια, κρεμαστά για τον λαιμό, δαχτυλίδια και φιόγκους. Το αποτέλεσμα ήταν ωραίο και είχαμε επιτυχία στις πωλήσεις μας. Ελπίζουμε και του χρόνου να κάνουμε κάτι διαφορετικό με την ίδια επιτυχία.

**Ανδρονίκη Μαστοράκη, Μόχλος, Α' τάξη
(κείμενο κι επεξεργασία του στον Η/Υ)**

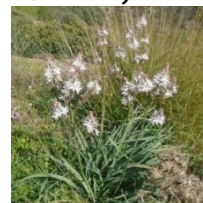
*Εμείς με τη σειρά μας ευχαριστούμε ιδιαίτερα τις μαμάδες για την πρωτοβουλία τους αυτή κι επειδή είναι χαμηλών τόνων να αναφέρουμε ακόμα ότι ένα μεγάλο μέρος της εργασίας και της πρωτοβουλίας την είχαν η Ράνια Σκαρβελάκη και η Τασούλα Μανιαδάκη και ότι εκτός των έτοιμων διακοσμητικών, χρησιμοποίησαν επίσης πολλά στολίδια πλεγμένα στο χέρι. Το αποτέλεσμα ήταν εντυπωσιακό.

Αγαπητοί μας αναγνώστες,

Τη στιγμή που τυπώνονται αυτές οι σελίδες, είμαστε σε προετοιμασία για τις τελευταίες μας θεατρικές παραστάσεις και προετοιμαζόμαστε για μια ακόμα εκδρομή στον Άγιο Νικόλαο. Δυστυχώς πληροφορίες για όλα αυτά θα μάθετε στο τεύχος Ιουνίου. Ταυτόχρονα ετοιμαζόμαστε και για το κλείσιμο της ύλης, αφού σχεδόν αμέσως μετά τις διακοπές του Πάσχα θα αρχίσουμε εξετάσεις. Έτσι με πίεση χρόνου βγήκε κι αυτό το τεύχος που ελπίζουμε να φτάσει σε σας πριν το Πάσχα. Καλή Ανάσταση σε όλους μας!!!

Σ' αυτό το τεύχος θα βρείτε:

- Τις παρουσιάσεις σχετικά με το έδαφος και τα φυτά της περιοχής μας, που έγιναν στο σχολείο μας από το Γιάννη Στάγια και την Αν Λεμπρούνη (σελ. 2-3)
- Για τις εκδρομές με τους Ορειβατικούς Συλλόγους της περιοχής μας στις οποίες πήραμε μέρος: στο φαράγγι του Μέσωνα στο Καβρούσι, στην παλιά εθνική οδό Μ. Μουλιανών - Μυρσίνης, στο δάσος του Κρούστα (σελ. 4-7)
- Τα αθλητικά μας νέα με τα νεώτερα του Α.Ο. Τουρλωτής και τις επιτυχίες του Δημ. Σχολείου Σφάκας στο Επαρχιακό Σχολικό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου Α'θμιας Εκπ/σης Ν. Λασιθίου (σελ. 7-8)
- Συνέντευξη από τον πρώην μαθητή μας, Μανουσάκη Γιώργο, που σπουδάζει στο εξωτερικό (σελ. 9)
- Συνεντεύξεις από ξένους που ζουν στα μέρη μας (σελ. 10-11)
- Δυο 'ξεχασμένα' άρθρα μας από τα Χριστούγεννα και τα Φώτα (σελ. 12)
- Λεπτομέρειες από την 3ήμερη εκδρομή μας στα Ανώγεια (σελ. 13-16)

Ζήτω η Άνοιξη!!!!

Ευχαριστούμε τον πρώην Δήμαρχο Σητείας, κύριο Νίκο Πετράκη, που χάρισε στο σχολείο μας σεβαστό αριθμό βιβλίων για την βιβλιοθήκη μας.

ΕΔΑΦΟΣ-ΒΟΤΑΝΑ

Δύο ενδιαφέρουσες παρουσιάσεις, που πραγματοποιήθηκαν στο σχολείο μας

Στις 18/02/2016 ήρθε στο σχολείο μας ο γεωπόνος, κύριος **ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΑΓΙΑΣ** από τη **Μυρσίνη** και μας είπε μερικά πράγματα για το έδαφος, που είναι πολύ σημαντικά για όσους ζούνε σε χωριά και ασχολούνται με χωράφια, όπως εμείς στην περιοχή μας!!! Τώρα θα σας πω σύντομα κάποια απ' αυτά, όπως μας τα εξήγησε ο κύριος ΣΤΑΓΙΑΣ!!!

(βλ. αναμνηστική φωτογραφία, στο κέντρο από αριστερά: Γιάννης Στάγιας, Αν και Γιάννης Πετράκης)

1. Τι είναι το έδαφος???

Έδαφος είναι το ανώτατο στρώμα του φλοιού της γης. Είναι περίπου 30-50 εκατοστά. Εκεί μόνο μπορούν να αναπτυχθούν φυτά, για παράδειγμα η άμμος-έρημος δεν θεωρείται έδαφος. Επίσης σε αυτό υπάρχουν και τεμαχίδια μεγάλα και μικρά που είναι: **ΧΑΛΙΚΙ, ΑΜΜΟΣ, ΙΛΥΣ, ΑΡΓΥΛΟΣ**

2. Τι είναι το αμμώδες και τι το αργιλώδες έδαφος???

ΑΜΜΩΔΕΣ: σημαίνει ότι το έδαφος ζεσταίνεται πιο εύκολα και στεγνώνει πιο εύκολα. Επίσης άμα θες να φυτέψεις το έδαφος αυτό, πρέπει να είναι ελαφρύ.

ΑΡΓΙΛΩΔΕΣ: σκάβεται πιο δύσκολα, σ' αυτό το νερό δεν στεγνώνει εύκολα και την Άνοιξη δεν ζεσταίνεται πολύ γρήγορα.

3. ΧΡΩΜΑ ΕΔΑΦΟΥΣ: Γενικά από το χρώμα δεν καταλαβαίνουμε πολλά πράγματα για ένα έδαφος. Συνήθως όμως:

- **ΤΑ ΜΑΥΡΑ:** έχουν πολλά οργανικά θρεπτικά συστατικά.
- **ΤΑ ΚΟΚΚΙΝΑ:** έχουν πολύ σίδηρο (κοκκινόχωμα).
- **ΤΑ ΛΕΥΚΑ:** έχουν πολύ ασβέστη π.χ. το υπέδαφος στο **ΑΛΤΣΙ** φέρνει γύψο, δηλαδή θειικό ασβέστιο.

4. Πώς τρέφονται τα φυτά???

Για να εμπλουτίσουμε σε συστατικά ένα έδαφος μπορεί να κάνουμε:

- **ΧΗΜΙΚΗ ΑΝΟΡΓΑΝΗ ΛΙΠΑΝΣΗ**
- **ΦΥΣΙΚΗ ΑΝΟΡΓΑΝΗ ΛΙΠΑΝΣΗ**
- **ΟΡΓΑΝΙΚΗ ΛΙΠΑΝΣΗ** (από ζώα όπως είναι η κοπριά)
- **ΟΡΓΑΝΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ** (από φυτά όπως είναι το κομπόστ)
- **ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ**
- **ΑΓΡΑΝΑΠΑΥΣΗ**

5. Πως ένα έδαφος χειροτερεύει???

- Όταν το σκάβουμε πολύ συχνά.
- Όταν το συμπιέζουμε.
- Όταν καλλιεργείται συνεχώς και με την ίδια καλλιέργεια.
- Όταν το ποτίζουμε με νερό, που έχει πολλά άλατα.
- Όταν του ρίχνουμε πολλά αγροχημικά.
- Όταν πέφτουν σε αυτό βαρέα μέταλλα. (Hg, Cd, As, Pb)

6. Πώς ένα έδαφος γίνεται καλύτερο???

- Όταν φέρει πολλά διαφορετικά φυτά.
- Όταν φέρει πολλά διαφορετικά ζώα, έντομα, σκουλήκια.
- Όταν το σκάβουμε από λίγο έως καθόλου.
- Όταν το αφήνουμε να ξεκουράζεται (αγρανάπαυση).
- Όταν εναλλάσσουμε σε αυτό καλλιέργειες!!!!

Στη συνέχεια μας μίλησε η κυρία **Αν Πετράκη-Λεμπρούν**, που είναι βοτανολόγος και μένει στο Μόχλος. Μας είπε διάφορες πληροφορίες για τη χλωρίδα της Κρήτης και ιδιαίτερα για τα βότανα. Οι πληροφορίες αυτές είναι:

1. Πόσο μεγάλο είναι το νησί μας???

Μήκος από ανατολή ως τη δύση = 260 χλμ

Πλάτος = από 12 χιλ. (στο κομμάτι Παχειάς Άμμου-Ιεράπετρας) έως 60 χιλ

Συνολική επιφάνεια = 8331 τετρ. χλμ

Φυτά = πολύ διαφοροποιημένα, γύρω στα 2000 διαφορετικά είδη (περίπου 10% απ' αυτά, δηλαδή 200 είδη είναι ενδημικά (υπάρχουν μόνο εδώ!!). Οι παραπάνω αριθμοί είναι πολύ υψηλοί για την έκταση του νησιού, δηλαδή η Κρήτη είναι πολύ πλούσια σε χλωρίδα και ειδικά σε βότανα!

2. ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ, ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΛΛΙΣΟΤΡΟΦΙΚΑ ΦΥΤΑ της Κρήτης!

Είναι πάρα πολλά: δίκταμο ή έροντας (ενδημικό), φασκόμηλο, λαδανιά ή αγκίσσαρος, μαλωτήρα, θυμάρι, θρούμπη, δεντρολίβανο ή αρισμαρί, δάφνη κ.α.

3. ΦΥΤΑ ΠΑΡΑΞΕΝΑ

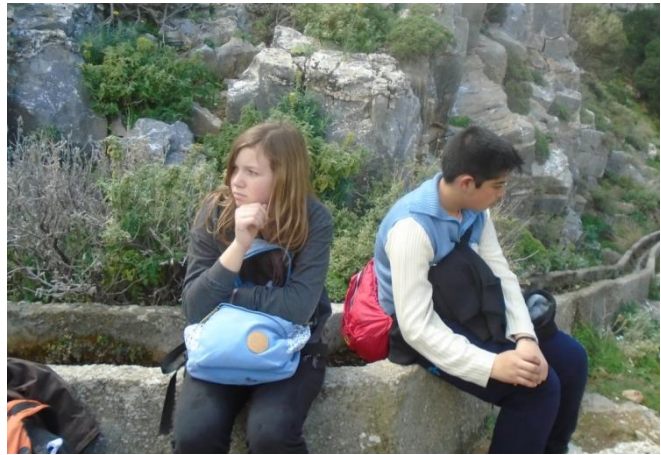
- **ΚΥΚΛΑΜΙΝΑ:** ονομάζονται έτσι, επειδή είναι σε κυκλική μορφή ο σπόρος τους, για να προστατευτεί, γιατί κάνουν μόνο έναν κι αυτός πρέπει να πάει ασφαλής στο έδαφος και να δημιουργηθεί ένα άλλο φυτό. Τα κυκλάμινα βγαίνουν συνήθως κάτω από δέντρα και σε καλό χώμα.
- **ΟΡΧΙΔΕΑ:** Υπάρχουν πολλές διαφορετικές ορχιδέες, περίπου 500 είδη! Το σχήμα της είναι έτσι, γιατί θέλει να προσελκύσει τα έντομα. (ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΟ ΕΙΔΟΣ, μην το κόβετε!!!)
- **ΣΦΑΚΑ:** έχει πολύ δηλητήριο. Επίσης όταν την καίνε βγαίνει το δηλητήριο αυτό στους καπνούς.
- **ΑΓΚΙΣΑΡΟΣ:** το καλοκαίρι που κάνει ζέστη, τα φύλλα του βγάζουν μια ουσία με χαρακτηριστικό άρωμα που κολλάει και χρησιμοποιείται στην φαρμακευτική.
- **ΧΟΙΡΑΥΤΙ:** Ένα χαρακτηριστικό φυτό που παγιδεύει τα έντομα μέσα του, για να πολλαπλασιαστεί.

Μαίρη Κοϊνάκη, Τουρλωτή, Γ' τάξη (κείμενο κι επεξεργασία του στον Η/Υ)

Μαθαίνουμε τον τόπο μας με τους Ορειβατικούς Συλλόγους της περιοχής μας Στο φαράγγι του Μέσωνα στο Καββούσι

Εγώ θα σας μιλήσω για την υπέροχη εκδρομούλα μας, που πήγαμε με την κυρία Μετζογιαννάκη, την κόρη της, Χριστίνα, και τον κύριο Ζερβάκη στις 20 Μαρτίου στο Καββούσι, για να περπατήσουμε με τους Ορειβατικούς Συλλόγους Αγίου Νικολάου, Ιεράπετρας, Σητείας και Οροπεδίου. Ήταν Πανλασιθιώτικη Ορειβατική συνάντηση και συμμετείχαν 100-150 άτομα!

Κατά τις 9:30 είχαμε μαζευτεί όλοι -αργήσανε κάπως από τον Ορειβατικό της Σητείας- και ξεκινήσαμε από το χωριό με πρώτη στάση στην αρχαία ελιά, η οποία ήταν εντυπωσιακή και πολύ-πολύ μεγάλη, ένα καταπληκτικό μνημείο της φύσης. Εκεί σταματήσαμε και μας καλωσόρισε ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου, Γιάννης Ρεμεδιάκης. Στη συνέχεια είχαμε να επιλέξουμε ανάμεσα σε δυο διαδρομές: μια εύκολη (ήταν σε σχετικά ομαλό δρόμο από το Καββούσι ως την Άβδο και πάλι πίσω) και μια δύσκολη. Εμείς διαλέξαμε τη δύσκολη! Αυτή περιελάμβανε ανάβαση του φαραγγιού του Μέσωνα μέχρι το εγκαταλειμμένο οικισμό, Τσαμάντι.

Αριστερά: Η παρέα μας στην ιερή ελιά κατά την εκκίνηση
Δεξιά: Ξεκούραση στον κάραβο

Αυτή η διαδρομή ήταν πανέμορφη, επειδή περπατούσαμε από ένα μονοπατάκι πολύ στενό ο ένας πίσω από τον άλλο, ενώ στ' αριστερά μας 'έχασκε' βαθύς γκρεμός και δεξιά μας 'έτρεχε' στο αυλάκι (καταπότης ή κάραβος, όπως τον λένε οι ντόπιοι) καθαρό και κρύο το νερό που βγαίνει από τις πηγές της Θρυπτής. Ένα τοπίο πραγματικά μαγευτικό! Μερικές φορές έλεγα από μέσα μου 'αν πέσω τώρα από εδώ, σιγά να μη με βρουν'. Τόσο απότομος και τρομακτικός φαινόταν ο γκρεμός!

Στο φαράγγι του Μέσωνα, φωτογραφίες από τη σελίδα του Ορειβατικού Συλλόγου Αγίου Νικολάου

Μετά συνεχίσαμε από το ίδιο μονοπάτι αναβαίνοντας σχεδόν κατακόρυφα, αλλά τουλάχιστον αυτή τη φορά δεν ήμασταν δίπλα στον γκρεμό. Φτάσαμε στο Τσαμάντι σε μια πολύ όμορφη ρεματιά χτισμένο και μετά πήραμε δεξιά το χωματόδρομο, ώσπου στο επίπεδο του Κάστρου του Καββουσιού, αρχαιολογικού χώρου στην κορφή του βουνού με υψόμετρο πάνω από 700 μέτρα από τη θάλασσα, πήραμε πάλι στενό κατηφορικό μονοπάτι για το Καββούσι, όπου φτάσαμε αργά το μεσημέρι μετά από 5,5 ώρες πορεία χωρίς μεγάλες στάσεις. Η διαδρομή ήταν πολύ κουραστική και απαιτητική (επιπέδου 2 στα μέτρα των ορειβατών, γιατί ήταν και πολύωρη και με μεγάλη κλίση -ανηφόρα και κατηφόρα) και φτάσαμε κατάκοποι στο Δημοτικό Σχολείο Καββουσιού, όπου μας περίμενε πάντως μια έκπληξη: οι άνθρωποι του Πολιτιστικού Συλλόγου Καββουσιού, μας είχαν ετοιμάσει ένα σωρό μεζέδες, για να μας υποδεχτούνε και είχαν στρώσει τραπέζια και καρέκλες, για να ξεκουραστούμε. Φάγαμε με όρεξη κι αφού ευχαριστήσαμε τον Πολιτιστικό για την φιλοξενία του, εμείς οι τέσσερεις φύγαμε για τα χωριά μας, ενώ οι άλλοι συνεχίσανε το γλέντι και τους έχω ικανούς -παρά την κούραση- να το στρώσανε και στο χορό, γιατί ήδη όταν φεύγαμε είχαν αρχίσει τις μουσικές και τα τραγούδια σε κάποια τραπέζια.

Ο κάραβος (καταπότης) που οδηγούσε το νερό στο χωριό δίπλα στον γκρεμό

Αυτή η διαδρομή μπορεί να ήταν κουραστική και 'φοβιστική' σε κάποια σημεία, αλλά άξιζε σίγουρα τον κόπο, ήταν η καλύτερη μου ως τώρα, γιατί έμοιαζε με περιπέτεια και σίγουρα θα 'θελα να την ξανακάνω. **ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΤΟΥΣ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΥΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥΣ ΠΟΥ ΜΑΣ ΠΗΡΑΝ ΜΑΖΙ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΚΑΒΒΟΥΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ!!!!**

Ιβάν Ιβάνοβ, Τουρλωτή, Γ' τάξη (κείμενο και ...ταλαιπωρία!)

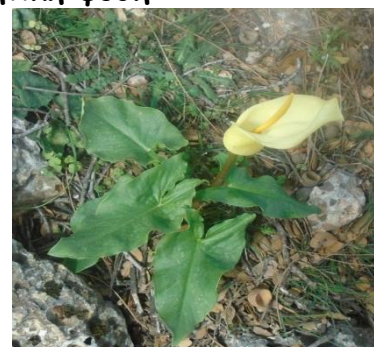
Πως με τους Ορειβατικούς γνωρίζουμε την ελληνική φύση

Ασκόλυμπρος στο Κάστρο Καββουσιού

Παιωνία λίγο πριν την ανθοφορία (δυστυχώς) και άρον κίτρινο από το δάσος του Κρούστα

Με τον Ορειβατικό της Σητείας στα Μέσα Μουλιανά

Αριστερά: Ο παλιός 'αμαξωτός'. Δεξιά: ομαδική φωτογραφία (από αριστερά: Αλέξης Μανουσάκης, Νίκος Ζερβάκης, Γιώργος Σταματάκης, Δέσπω Οικονόμου, Μαρία Μετζογιαννάκη, Γιώργος Καπνάκης). Μαζί μας στη φωτογραφία η κυρία Δέσπω Οικονόμου, που υπηρέτησε για χρόνια στο σχολείο μας. Γιατί με του Ορειβατικούς όλο και κάποιο γνωστό θα δεις!

Την τελευταία Κυριακή του Μάρτη ξεκινήσαμε από τα Έξω Μουλιανά κατά τις 9:30 και φτάσαμε στα Μέσα, όπου περιμέναμε τον Ορειβατικό της Σητείας, που άργησε ..λίγο με αποτέλεσμα να ξεκινήσουμε με καθυστέρηση την πορεία σχεδόν στις 11 η ώρα! Ξεκινήσαμε το δρόμο μας λίγο πιο έξω από το χωριό, ώσπου βρήκαμε τον παλιό αμαξωτό που ένωνε τα Μέσα Μουλιανά με τη Μυρσίνη και περπατήσαμε στον άξονά του. Ήταν πολύ εύκολος δρόμος χωρίς ανηφόρες και κατηφόρες, φαρδύς και άνετος, γι' αυτό και είχαν έρθει και περισσότερα άτομα απ' όσα περιμέναμε και πολλά μικρά παιδιά. Η διαδρομή ήταν ωραία, γιατί είχε πολύ ωραία θέα στη θάλασσα, η μέρα ήταν ηλιόλουστη και η ατμόσφαιρα με τα πολλά άτομα γιορταστική και πέρασε η περίπου μιάμιση ώρα -σε πολύ αργό ρυθμό- ώσπου φτάσαμε στη Μυρσίνη χωρίς να έχουμε κουραστεί καθόλου. Η εκδρομή αυτή δεν είχε καμία δυσκολία και πιστεύω ότι σε γρήγορο ρυθμό θα την έκανε κανείς στο μισό χρόνο. Επίσης θα μπορούσε να γίνει και με ποδήλατο. Πάντως ήταν ωραία διαδρομή και σίγουρα θα την ξανακάνω μόνος ή με φίλους μου.

Αλέξης Μανουσάκης, Έξω Μουλιανά, Γ' τάξη

Με τον Ορειβατικό του Αγίου Νικολάου στον Κρούστα

Τώρα τελευταία κάνουμε πολλές βόλτες με τον Ορειβατικό του Αγίου Νικολάου. Για μένα αυτή η εμπειρία είναι τέλεια, γιατί γνωρίζεις πολύ κόσμο, μαθαίνεις καινούρια μονοπάτια, γυμνάζεσαι κ.λ.π.. Εμένα μου αρέσει αυτό (τις πιο πολλές φορές). Είναι γενικά μια καλή ασχολία και άμα θέλετε να περάσετε ευχάριστα τις Κυριακές σας και με παρέα, γίνετε μέλος. Όλοι οι Ορειβατικοί της περιοχής προσφέρουν τον πρώτο περίπατο δωρεάν, αλλά μετά πρέπει να πληρώσετε το μικρό ποσό των 10€ για όλη τη χρονιά σαν συνδρομή. Τα παιδιά είναι δωρεάν.

Ο Ορειβατικός του Αγίου είναι μια ομάδα συμπαθητικών ανθρώπων με όρεξη για περπάτημα. Είναι πάντα οργανωμένοι και δεν ακυρώνουν ποτέ κάποια εξόρμηση την τελευταία στιγμή. Εγώ έχω πάει ήδη με τη μαμά μου σε τρεις εκδρομές μαζί τους, αλλά σήμερα θα σας μιλήσω για την εκδρομή στο δάσος του Κρούστα.

Με το αυτοκίνητο πήγαμε ως λίγο πιο έξω απ' το χωριό και μετά αρχίσαμε τον ποδαρόδρομο. Αρχικά ήταν εύκολος ο δρόμος, αλλά, όσο συνεχίζαμε, η κατάσταση ζόριζε, γιατί ανηφόριζε το μονοπάτι κι έπρεπε να σκαρφαλώσουμε και σε βράχους. Όμως η διαδρομή ήταν πολύ όμορφη, γιατί περπατούσαμε μέσα από δάσος και είχε και λίγο νερό σε κάποια σημεία, καθώς και ασυνήθιστα λουλούδια, όπως κάτι κίτρινα κρίνα και παιωνίες.

Στα χωράφια με τους δρύλους

Στην Παναγία την Κερά της Κριτσάς

Στο γυρισμό όμως άρχισαν τα χειρότερα -κατά τη γνώμη μου-, γιατί για μια ώρα ολόκληρη κατεβαίναμε μια συνεχή και ατέλειωτη κατηφόρα (τόόσο βαρετή που δε φαντάζεστε!!). Στο τέλος αφού χαιρετήσαμε, μπήκαμε στο αυτοκίνητο για το γυρισμό και σταματήσαμε στο δρόμο, για να πάρουμε μια φωτογραφία στα χωράφια που ήταν γεμάτα ανθισμένους κίτρινους δρύλους, ασυνήθιστο θέαμα για την περιοχή μας. Τέλος να ευχαριστήσουμε κι ένα κύριο που μας άφησε να επισκεφτούμε το σπίτι του, να κεραστούμε και να ξεκουραστούμε απολαμβάνοντας τη θέα από κει ψηλά, χωρίς να είναι καν αυτός ο ίδιος εκεί!

Χριστίνα Μετζογιαννάκη-Γιοστ, Σφακά, Α' τάξη

τα αθλητικά μας νέα

Νέα του Α.Ο.Τ. (Αθλητικού Ομίλου Τουρλωτής)

Να ξεκινήσουμε με το σοβαρό τραυματισμό ενός ποδοσφαιριστή μας, του Μιχάλη του Αυγουστινάκη, κάτι που ήταν μια άτυχη στιγμή για την ομάδα μας και του ευχόμαστε περαστικά. Κατά τα άλλα η ομάδα συνεχίζει τις καλές εμφανίσεις. Αυτή τη στιγμή είμαστε στην ένατη θέση και έχουμε μια ικανοποιητική βαθμολογική συγκομιδή. Από τώρα και μετά έχουμε την άνεση να χρησιμοποιήσουμε νέους και μικρούς παίκτες, που μέχρι τώρα είχαν λίγη συμμετοχή. Η ομάδα κατά μεγάλο ποσοστό έχει εξασφαλίσει την παραμονή της. Για άλλη μια φορά να ευχαριστήσουμε κάποιους ανθρώπους που είτε οικονομικά, είτε με προσωπική εργασία, βοηθούν την ομάδα. Ευχαριστούμε θερμά όλους τους παίκτες που βρίσκονται στην ομάδα και παίζουν για τους πόντους, για το χόμπι και γιατί πραγματικά και έτσι πιστεύω εγώ πως το θέλουν στα αλήθεια αυτό που κάνουν.

Ανδρονίκη Μαστοράκη, Μόχλος, Α' τάξη (κείμενο κι επεξεργασία του στον Η/Υ)

Σχολικοί αγώνες ποδοσφαίρου 4/θέσιου Δημοτικού Σχολείου Σφάκας

Τα αγόρια: Αφότου μας ανακοίνωσε ο κύριος Δημήτρης, πριν ένα μήνα, ότι θα κάνουμε αγώνες

ποδοσφαίρου με όλα τα σχολεία της Σητείας, αρχίσαμε τις προπονήσεις. Στις 5 Απριλίου ξεκινήσαμε μαζί με το γυμναστή μας από τη Σφάκα για το γήπεδο της Σητείας. Όταν φτάσαμε, βάλουμε στόχο να περάσουμε καλά πρώτα-πρώτα και στη συνέχεια να κερδίσουμε, αν μπορούμε. Στην αρχή παίξαμε με το Πισκοκέφαλο και κερδίσαμε 2-0. Στη συνέχεια παίξαμε με το 2^ο Δημοτικό της Σητείας και πήγαμε 1-1. Μετά παίξαμε και με άλλα πέντε σχολεία και συνολικά σε αυτά τα πέντε ματς είχαμε δύο ισοπαλίες και τρεις νίκες! Και φυσικά ΒΓΗΚΑΜΕ ΠΡΩΤΟΙ!!!

Βάλουμε έντεκα γκολ κι απ' αυτά τα οκτώ τα έβαλε ο Κώστας ο Φραγκιαδάκης, τα δύο ο Θανάσης ο Γιακούμπας και ένα ο Λέντιο Γκάντζα. Όταν ξεκινήσαμε το δρόμο της επιστροφής για το σχολείο μας, σε όλο το δρόμο φωνάζαμε και τραγουδούσαμε. Όταν φτάσαμε η υποδοχή απ' όλα τα παιδιά ήταν υπέροχη. Μας είχαν φτιάξει και πανό που έλεγε «ΖΗΤΩ ΟΙ ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΕΣ ΜΑΣ». Ήταν η καλύτερή μας χρονιά στα αθλητικά και για όλα αυτά οφείλουμε ένα μεγάλο «Ευχαριστώ» στους δασκάλους και τις δασκάλες μας και στα παιδιά που μας δέχτηκαν πολύ ωραία.

Λευτέρης Χαλόφτης, Ε' τάξη 4/θέσιου Δημ. Σχ. Σφάκας, Σφάκα

Τα κορίτσια: Πριν ένα μήνα ο κύριος γυμναστής, Δημήτρης Πορταράκης, μας ανακοίνωσε ότι τα κορίτσια θα πάνε 7 Απριλίου στους αγώνες ποδοσφαίρου, που θα γίνονταν στη Σητεία. Από τότε αρχίσαμε να προπονούμαστε, μέχρι που έφτασε ο Απρίλιος. Όταν φτάσαμε Σητεία με το πούλμαν μας όλα τα κορίτσια είχαν πολύ άγχος. Παίξαμε συνολικά έξι αγώνες, ο καθένας από τους οποίους κρατούσε επτά λεπτά. Είχαμε μια νίκη, μια ισοπαλία και τέσσερις ήττες. Τα γκολ που βάλουμε συνολικά ήταν δύο. Αυτά τα γκολ τα έβαλαν η Ιωάννα Ορούτσι και η Ειρήνη Φραγκιαδάκη. Παίξαμε με τα σχολεία του Παλαικάστρου, του Πισκοκεφάλου και με Δημοτικά της Σητείας. Όταν γυρίσαμε, ήμασταν στεναχωρημένες, που χάσαμε και βγήκαμε πέμπτες. Μόλις όμως ήρθαμε στο σχολείο, όλα τα παιδιά φώναζαν «Δεν πειράζει!» κι είχαν γράψει σε χαρτόνι «Ζήτω οι πρωταθλήτριές μας!». Μπήκαμε στην τάξη κι ο Λευτέρης ο Χαλόφτης έφτιαξε μετάλλια και μας τα έδωσε. Ευχαριστούμε τους Δασκάλους μας και τα παιδιά του 4/θέσιου Σχολείου Σφάκας, που μας υποστήριξαν. Είμαστε χαρούμενες, που πήραμε μέρος στους σχολικούς αγώνες ποδοσφαίρου με άλλα σχολεία. Δε μας πειράζει που χάσαμε, σημασία έχει η συμμετοχή και η προσπάθεια και που περάσαμε καλά.

Παναγιώτα Δημητρίου, Τουρλωτή, Ε' τάξη 4/θέσιου Δημ. Σχ. Σφάκας

*Αναμνηστική φωτογραφία όλων των ομάδων που έλαβαν μέρος στο τουρνουά των κοριτσιών (η ομάδα του Δημοτικού Σφάκας διακρίνεται με τα κόκκινα στην άκρη δεξιά, στο κέντρο ο προπονητής, κύριος Πορταράκης)

Σπουδές στο εξωτερικό:

συνέντευξη από το Γιώργο Μανουσάκη, που συνεχίζει τις σπουδές του στη Γερμανία

Η συνέντευξη, που θα διαβάσετε, πάρθηκε από τον Γιώργο Μανουσάκη από τα Έξω Μουλιανά, πρώην μαθητή του Γυμνασίου Τουρλωτής, που αφού τελείωσε το ΓΕΛ Σητείας κι έδωσε Πανελλαδικές, αν και πέρασε σε σχολή στην Ελλάδα, αποφάσισε να συνεχίσει τις σπουδές του στο εξωτερικό και συγκεκριμένα στη Γερμανία, στο Πανεπιστήμιο της Καρσλούης.

Αρχικά μας είπε για την διαμονή του: ότι μένει σε ένα τριώροφο σπίτι στο κέντρο της πόλης με εννιά συγκατοίκους, όλους φοιτητές, το οποίο ενοικιάζει και ο καθένας νέος έχει το δικό του δωμάτιο και εννοείται ότι υπάρχουν κοινόχρηστοι χώροι ανά όροφο, όπως κουζίνα, μπάνιο και σαλόνι. Το ενοίκιο είναι 160 €! Επίσης μας είπε ότι υπάρχει Φοιτητική Εστία, στην οποία για περίπου 3 ευρώ μπορούν να φάνε ένα καλό γεύμα στα διαλλείματα των μαθημάτων. Υπάρχουν και δίδακτρα για τη σχολή του, ένα συμβολικό ποσό περίπου 300-350 € το έτος. Συνολικά το κόστος για τις

σπουδές του συνολικά, όπως μας είπε και η μητέρα του, είναι γύρω στα 400 € το μήνα, πολύ χαμηλότερο από όσο υπολόγιζαν αρχικά. Μεγάλο κόστος έχει όμως η μεταφορά του από και προς την Ελλάδα. Η Καρλσρούη είναι μια πόλη στη ΝΔ Γερμανία, κοντά στη Στουτγάρδη, λίγο μεγαλύτερη από το Ηράκλειο, έχει 300.000 κατοίκους, από τους οποίους οι 30.000 είναι φοιτητές και απέχει περίπου μία ώρα από την Γαλλία με το τρένο.

Μετά μας είπε σχετικά με τα μαθήματα και το πρόγραμμα σπουδών. Σπουδάζει Πληροφορική κι εκτός της Πληροφορικής χρειάζεται επίσης να κάνει πολλά Μαθηματικά. Η σχολή του απαιτεί γνώσεις πολύ υψηλού επιπέδου και γι' αυτό θεωρείται δύσκολη. Μάλιστα το συγκεκριμένο Πανεπιστήμιο θεωρείται απ' τα κορυφαία στην Ευρώπη στο είδος του και οι απόφοιτοι από αυτό προτιμούνται στην αγορά εργασίας. Αν και για να εισαχθεί σε αυτό χρειάστηκε πολλή 'χαρτούρα', κοινώς γραφειοκρατία με μεταφράσεις εγγράφων από τη μια χώρα στην άλλη κ.λ.π. δεν χρειάζονται κάποιες εξετάσεις για να σε επιλέξουν! Χρειάζεται μόνο Απολυτήριο Λυκείου και βέβαια καλή γνώση της Γλώσσας (γερμανικής), γι' αυτό το λόγο ο Γιώργος είχε ήδη φροντίσει να δώσει εξετάσεις στα γερμανικά στο Goete Institut στην Αθήνα, για να πάρει πτυχίο γλωσσομάθειας, επιπέδου Γ, όμως δεν του χρειάστηκε τελικά, γιατί έχει λόγω της μαμάς του και τη γερμανική υπηκοότητα. Απορήσαμε πως δεν υπάρχει όριο επιλογής σε αυτή τη σχολή, ούτε εξετάσεις εισαγωγικές, ούτε όριο βαθμολογίας από τις δικές μας Πανελλαδικές, αφού είναι και τόσο καλή! Η απάντηση του Γιώργου ήταν ότι δύσκολο δεν είναι να μπει στη σχολή, αλλά δύσκολο είναι να την τελειώσεις, λόγω υψηλού επιπέδου γνώσεων που απαιτούνται και γιατί υπάρχουν και όρια φοίτησης, δηλαδή ο χρόνος φοίτησης είναι 6 εξάμηνα, οι περισσότεροι τελειώνουν σε 7-8, αλλά αν δεν τελειώσεις σε 9, τότε διαγράφεσαι! Τόνισε πάντως ότι αυτός τα καταφέρνει μέχρι στιγμής –έχει περάσει ήδη επιτυχώς το πρώτο εξάμηνο- και ότι θεωρεί ότι το Λύκειο στην Σητεία τον προετοίμασε αρκετά καλά γι' αυτά τα μαθήματα.

Τον ρωτήσαμε ακόμη, αν είχε προβλήματα προσαρμογής ή τι δυσκολίες συνάντησε στην αρχή. Θεωρεί πως δεν είχε πρόβλημα με την αλλαγή από ένα μικρό ελληνικό χωριό σε μία μεγάλη ευρωπαϊκή πόλη, μόνο μερικά μικρά πρακτικά προβλήματα, όπως ότι ο χώρος του Πανεπιστημίου είναι τεράστιος και πολλές φορές χάνεσαι ψάχνοντας να βρεις την αίθουσα, όπου γίνεται το μάθημά σου. Επίσης είχε λίγο άγχος στην αρχή με τις συγκοινωνίες μην χάσει ή μπερδέψει τις γραμμές του τρένου (μετρό, ηλεκτρικός κ.λ.π.). Επίσης μας είπε ότι κάθε μέρα του είναι πολύ κουραστική και στο τέλος της νιώθει εξουθενωμένος. Αν και όλα τα μαγαζιά είναι πολύ κοντά, αν και το Πανεπιστήμιο είναι μαζεμένο, πρέπει να τρέχει συνεχώς να προλάβει, να μαζεύει το δωμάτιο, να πλύνει τα ρούχα του κ.λ.π. Όταν έχει ελεύθερο χρόνο πηγαίνει για φαγητό με τους φίλους του ή πάει στο σινεμά. Οσοόσο σε γενικές γραμμές είναι κατενθουσιασμένος με τη νέα του ζωή. Από το χωριό του λείπουν κυρίως οι δικοί του άνθρωποι, όμως μιλάνε τακτικά μέσω Skype.

**Αλέξης Μανουσάκης, Έξω Μουλιανά, Γ' τάξη (κείμενο κι επεξεργασία του στον Η/Υ)
(στη φωτογραφία Γιώργος και Αλέξης στο σπίτι τους στα Έξω Μουλιανά)**

ΣΥΓΧΩΡΙΑΝΟΙ ΜΑΣ ΑΠΟ .....ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Από το χωριό του Αστερίξ στην Σφάκα!

Τον Ζυλ και τη Ντομινίκ τους γνωρίζουμε χρόνια στη Σφάκα και ειδικά στο Πάνω Χωριό. Είναι οι Γάλλοι της διπλανής πόρτας. Πρόσχαροι και γελαστοί και 'άτομα της παρέας'. Συμμετέχουν στην κοινωνική ζωή του χωριού κι ακολουθούν τα έθιμά μας. Είπαμε λοιπόν να τους γνωρίσουμε κι από κοντά:

Ο Ζυλ Καραντέκ είναι 55 χρονών και είναι καθηγητής γυμναστής σε ένα λύκειο στην πόλη Βιτρέ της ΒΔ Γαλλίας. Η σύζυγός του, Ντομινίκ, είναι λογίστρια σε μια μεγάλη εταιρεία που προμηθεύει τα σκουλαρίκια που φορούν τα ζώα για μαρκάρισμα (κάνουν εξαγωγές κι εδώ στην Κρήτη). Η πόλη τους έχει γύρω στους 17.000 κατοίκους και είναι στην χερσόνησο της Βρετάνης, εκεί, όπου -υποτίθεται- πως είναι το χωριό του Αστερίξ. Είναι μια όμορφη μικρή και γραφική πόλη με ένα Καστέλο.

Ο Ζυλ ήρθε πρώτη φορά στην Ελλάδα το 1980 σε ηλικία 19 χρονών με ένα σακίδιο στην πλάτη. Έκανε ταξίδι σε όλη την Ελλάδα, αλλά όταν ήρθε στην Κρήτη, νόμισε ότι ήταν σε όνειρο. Όταν γύρισε, είπε στον πατέρα του: «Μια μέρα, αν έχω λεφτά, θα αγοράσω ένα σπίτι στην Κρήτη». Έτσι μετά από 25 χρόνια, το 2004, αγόρασε κι έφτιαξε ένα παλιό σπίτι στο πάνω χωριό της Σφάκας. Χρειάστηκαν σχεδόν δυο χρόνια, για να φτιαχτεί, αλλά τώρα έρχεται, όποτε έχει άδεια και περνάει τις διακοπές του εδώ. Επίσης σχεδόν κάθε χρόνο έρχονται και τα παιδιά του με τους φίλους του. Λατρεύει να μένει εδώ, γιατί οι άνθρωποι είναι πολύ καλοί, τον συμπαθούν και τον σέβονται κι αυτός επίσης.

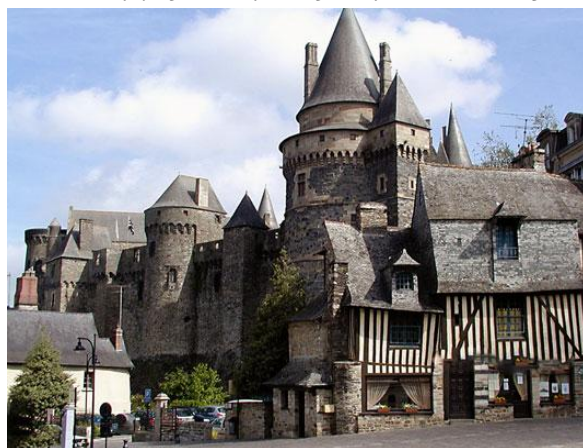
Ο Ζυλ έρχεται πάρα πολύ συχνά, γιατί λόγω της δουλειάς του έχει πολύ χρόνο: σαν καθηγητής έχει διακοπές από δυο βδομάδες τον Οκτώβριο (έρχεται οπωσδήποτε τότε για τα καζάνια, μας τόνισε γελώντας), τα Χριστούγεννα, το Πάσχα (οπότε πάλι έρχεται για να ετοιμάσει το σπίτι για το καλοκαίρι) και βέβαια τους δυο ολόκληρους μήνες των καλοκαιρινών διακοπών. Έτσι αρχίσαμε να μιλάμε και για το σχολείο στη Γαλλία: έχει Δημοτικό (5 χρόνια). Γυμνάσιο (4 χρόνια) και Λύκειο (3 χρόνια). Πανελλαδικές δεν έχουν κι αυτό δημιουργεί ένα πρόβλημα ότι γράφονται πολλοί στο Πανεπιστήμιο, αλλά μετά ελάχιστοι τα καταφέρνουν και συνεχίζουν, γιατί είναι πολύ δύσκολο. Γέλασε όταν έμαθε πόσα παιδιά έχει το σχολείο μας και πόσα είναι σε κάθε τάξη. Αυτός είπε ότι στη Γαλλία η κάθε τάξη έχει 36 μαθητές και δεν υπάρχει σχολείο κάτω από 400 παιδιά! Το Λύκειο, όπου δουλεύει, έχει 1.500 μαθητές! Το μάθημα αρχίζει στις 8:30 το πρωί και τελειώνει στις 18:00 το απόγευμα! Το μεσημέρι έχουν ένα διάλειμμα μιας ώρας, για να φάνε. Τρώνε στην καντίνα του σχολείου, όπου το φαγητό κοστίζει γύρω στα 3€. Όλη μέρα κάνουν μάθημα και μαθητές και καθηγητές είναι στο σχολείο. Μόνο κάθε Τετάρτη απόγευμα που είναι οι μέρα των αθλητικών εκδηλώσεων πάνε στο γήπεδο για σχολικούς αγώνες.

Όταν αποχαιρέτησαμε τον Ζυλ και τη Ντομινίκ, που έπρεπε να φτιάξουν τις βαλίτσες τους, γιατί την επόμενη θα γυρνούσαν στη Γαλλία, ο Ζυλ μας εκμυστηρεύτηκε ότι υπάρχει πιθανότητα να πάρει απόσπαση στο Γαλλικό Λύκειο Αθηνών για τα επόμενα δύο χρόνια, οπότε θα μπορεί να έρχεται πιο συχνά. Εδώ να πούμε ότι η συνέντευξη έγινε στα ελληνικά, που ο Ζυλ τα έμαθε μόνος του και τα μιλά πολύ καλά. Να γράψουμε ακόμα ότι του αρέσει πολύ να διαβάζει τα κόμικς του Αρκά.

Γιώργος Ζαχαράκης, Σφάκα, Α' τάξη

Ο Γιώργος και η Χριστίνα με το Ζυλ και τη Ντομινίκ

Το Καστέλο της πόλης Vitre στη ΒΔ Γαλλία

Ένα βιοκλιματικό σπίτι στα Μέσα Μουλιανά

Ένα μεσημέρι του Απρίλη μετά το σχολείο πήγαμε μια ομάδα μαθητών του σχολείου μας κι επισκεφτήκαμε την κυρία Κατερίνα Ρεΐ, που μένει σε ένα σπίτι πάνω στο λόφο, έξω από τα Μέσα Μουλιανά. Η κυρία Κατερίνα ήρθε στην Ελλάδα πριν 12 χρόνια σαν τουρίστρια, αλλά ήξερε από την αρχή ότι εδώ θα ήθελε να μείνει. Πρώτα έμεινε στη Σητεία και μετά αγόρασε το μέρος αυτό στα Μέσα Μουλιανά κι έκτισε το σπίτι της πάνω στο λόφο. Παλιά έμεινε σε μια μικρή πόλη στην Βόρεια Ελβετία -όπου ζουν ακόμα τα παιδιά και τα εγγόνια της- και δούλεψε ως ψυχοθεραπεύτρια. Ένα πρόβλημα στην υγεία της (*συγκεκριμένα δηλητηρίαση από τα σφραγίσματα ψευδαργύρου που είχε στα δόντια, που εξασθένησε τον οργανισμό της και την έκανε υπερευαίσθητη σε πολλές από τις 'ανέσεις' του σύγχρονου τρόπου ζωής, όπως στο ηλεκτρικό ρεύμα, στο πλαστικό, στην κινητή τηλεφωνία κ.α.*) την έκανε να σκεφτεί να μείνει μόνιμα στην Κρήτη, αναζητώντας τον καθαρό αέρα, το μεσογειακό κλίμα και τον ήλιο.

Τα σπίτι που έκτισε συνδυάζει την παραδοσιακή πρακτική σε θέματα ενέργειας με το σύγχρονο γούστο. Είναι φτιαγμένο εξ ολοκλήρου από πέτρα και ξύλο. Έχει χοντρούς τοίχους, όπως τα παλιά πετρόκτιστα κτίρια, όμως έχει και μεγάλα παράθυρα και τζαμαρία, για να μπαίνει το ηλιακό φως. Δεν έχει ΔΕΗ, αλλά το λίγο ηλεκτρικό ρεύμα που χρειάζεται, το παίρνει από τον ήλιο και όλες οι συσκευές δουλεύουν με αυτό. Έτσι πολλές φορές το χειμώνα αναγκάζεται να κάνει οικονομία. Γενικά δουλεύει τις συσκευές λίγο χρόνο, γιατί ακόμα κι αυτό το ρεύμα που παράγεται από αυτές, πειράζει την υγεία της. Γι' αυτό και το τηλέφωνο το έχει κλειστό την περισσότερη μέρα και το έχει μόνο για τη σημαντική επικοινωνία. Τηλεόραση δεν έχει και υπολογιστή χρησιμοποιεί μόνο ένα τέταρτο τη μέρα ίσα-ίσα, για να επικοινωνήσει με τα παιδιά της. Νερό παίρνει από το δίκτυο αλλά έχει κάνει σύστημα να συλλέγει από τις τaráτσες το νερό της βροχής και να το αποθηκεύει σε μια δεξαμενή. Από αυτό λούζεται και κάνει τις ανάγκες του σπιτιού. Αν περισσέψει ποτίζει και τον κήπο. Λέει πως μαζεύει 30 κυβικά νερό μόνο από τη βροχή και ότι στα μέρη μας και εξαιτίας της έλλειψης νερού, ίσως θα 'πρεπε αυτό το σύστημα να καθιερωθεί και υποχρεωτικά από την πολιτεία. Ακόμα κάνει κομπόστ από τα φυσικά 'απόβλητα' και παράγει φυσικό λίπασμα για τον κήπο της. Για τη θέρμανση του σπιτιού το χειμώνα και για το μαγείρεμα έχει ξυλόσομπα. Το καλοκαίρι μαγειρεύει έξω που έχει εγκαταστήσει έναν ηλιακό φούρνο (!). Τον είχαμε ακούσει, αλλά ήταν ο πρώτος που είδαμε σε πραγματική χρήση και μάλιστα την ώρα που πήγαμε το νερό μέσα στην κατσαρόλα χόχλαζε κανονικά! Το σπίτι αυτό χρησιμοποιεί μόνο φυσική ενέργεια και τη συνδυάζει με την οικονομία. Μπορεί σήμερα να μας φαίνεται μοντέρνο και πρωτοποριακό, αλλά στην ουσία βαδίζει στη φιλοσοφία των προγόνων μας, την οποία δυστυχώς εμείς οι νεοέλληνες έχουμε ξεχάσει. Η διαφορά του με το παραδοσιακό σπίτι είναι μόνο οι μεγάλες βεράντες και οι φωτιζόμενες αίθουσες με τις μεγάλες τζαμαρίες, γιατί το σύγχρονο σπίτι οφείλει να έχει και χώρους για ρεμβασμό (η θέα από εκεί πάνω είναι υπέροχη!) και ξεκούραση (κυρίως με ένα βιβλίο), ενώ για τους παππούδες μας τέτοιες πολυτέλειες δεν .....δικαιολογούνταν.

Μπράβο στην κυρία Κατερίνα που είχε τα κότσια να απαρνηθεί το σύγχρονο πολιτισμό και την ευχαριστούμε πολύ για τη φιλοξενία της! Της ευχόμαστε να συνεχίσει το έργο της, γιατί έχει κι άλλα σχέδια στο μυαλό της, όπως τη λειτουργία μιας ανεμογεννήτριας, ενός ακόμα τοιχίου για την προστασία του σπιτιού από τον αέρα και μια στέρνα με ψάρια κ.λ.π.

Μάριος Χότζα, Μέσα Μουλιανά, Γ' + (Μαρία Μ. -σχόλια)

Μάνος, Μάριος και Ιβάν με τον ηλιακό φούρνο

Η κυρία Ρεΐ στο εσωτερικό του σπιτιού της

ΠΑΛΙΑ ΑΛΛΑ ΟΧΙ ΞΕΧΑΣΜΕΝΑ

Επειδή η εφημερίδα μας βγαίνει υπό καθεστώς πίεσης τις τελευταίες μέρες πριν την εκτύπωση, πολλές φορές άρθρα που δεν ολοκληρώθηκαν ως τη στιγμή εκείνη, δεν καταφέρνουν να δημοσιευτούν. Όμως η δουλειά των παιδιών έχει γίνει κι οφείλουμε να την παρουσιάσουμε έστω κι ετεροχρονισμένα. Ορίστε λοιπόν, αν και πλησιάζουμε στο Πάσχα!

Τα Θεοφάνεια στον Άγιο Αντρέα Σφάκας

Όπως κάθε χρόνο στις 6 Ιανουαρίου, ημέρα των Θεοφανείων, ο Πολιτιστικός Σύλλογος και η Ενορία Σφάκας διοργάνωσαν τον αγιασμό των υδάτων στο λιμανάκι του ξενοδοχείου Αλντιάνα στον Άγιο Αντρέα. Εκεί παραβρέθηκε φέτος ανάμεσα σε άλλους επισήμους και ο Δήμαρχος Σητείας, κύριος Πατεράκης, και πάρα πολλοί χωριανοί, αλλά και από άλλα χωριά. Ο καιρός ήταν πάρα πολύ καλός κι έτσι αποφάσισα να πέσω κι εγώ στη θάλασσα και να πιάσω το σταυρό, μιας κι είχα ακούσει από τον αδερφό μου ότι κι αυτός στην ηλικία μου είχε πέσει πολλές φορές. Η εμπειρία αυτή θα μου μείνει αξέχαστη,

έστω κι αν το νερό ήταν τελικά πολύ κρύο και αν μου δοθεί η ευκαιρία και του χρόνου θα ξαναβουτήξω, μιας και την πρώτη φορά δεν μπόρεσα να πιάσω το σταυρό κι ας έβαλα τα δυνατά μου. Ίσως να φανώ πιο τυχερός του χρόνου. Μαζί με εμένα βούτηξαν και ο Μάνος Φραγκιαδάκης, μαθητής Δημοτικού, καθώς και οι μεγαλύτεροί μας: Μίμης Συντυχάκης και Γιώργος Βασιλειάδης. Ο τελευταίος έπιασε τελικά τον σταυρό και μετά μας τον έδωσε κι εμάς να τον προσκυνήσουμε και μετά ο παπα-Μανόλης μας ευλόγησε και μας ευχήθηκε «Και του χρόνου», «Καλή χρονιά» και μας έδωσε και 20€ στο καθένα. Αυτή η εμπειρία θα μείνει χαραγμένη στη μνήμη μου.

Γιώργος Σταματάκης, Σφάκα, Α' τάξη

Χριστούγεννα στην Πρέβεζα

Φέτος τα Χριστούγεννα τα πέρασα μαζί με την οικογένειά μου στην Πρέβεζα, η οποία είναι η πατρίδα της μαμάς μου. Έτσι κάναμε μια ευχάριστη έκπληξη στη γιαγιά μου -που δε μας περίμενε- και χάρηκε πολύ!

Η Πρέβεζα είναι κτισμένη στην είσοδο του Αμβρακικού κόλπου και είναι περιτριγυρισμένη από θάλασσα και απέναντί της είναι το ακρωτήριο του Ακτίου. Η πόλη έχει πολύ πράσινο και λόγω των εορτών ήταν και στολισμένη με πολλά φωτάκια. Την παραμονή των Χριστουγέννων φάγαμε στη θεία μου, την Εύη, και περάσαμε τέλεια. Στην εκκλησία όμως δεν πήγαμε, γιατί ήταν πολύ κακός καιρός. Τα Θεοφάνεια εδώ μαζεύονται όλοι οι παπάδες και ο Άγιος Χρυσόστομος πετάει το Σταυρό και πέφτουν 20-25 άτομα. Αλλά τον σταυρό τον έχουνε χωρίς κορδέλα και κάνουν αρκετή ώρα, ώσπου να τον βρουν και μόλις τον βρούνε, περνάνε από όλη σχεδόν την Πρέβεζα και φιλάνε οι κάτοικοι τον σταυρό.

Τα έθιμα της Πρέβεζας είναι πολύ διαφορετικά από ότι στην Κρήτη π.χ. το Πάσχα σουβλίζουμε αρνί και στη μέση του καλοκαιριού κάνουνε τη 'γιορτή της σαρδέλας', που υπάρχει άφθονη στον Αμβρακικό.

Η πόλη έχει πολλές προτομές και πολλά μνημεία. Έχουμε προτομές λογοτεχνών του Καρυωτάκη (που αυτοκτόνησε εκεί), του Κρυστάλλη, του Καρκαβίτσα, αλλά και αγωνιστών, του Οδυσέα Ανδρούτσου, το μνημείο του άγνωστου ναύτη, το άγαλμα της ελευθερίας, την προτομή του γιατρού Χριστόφορου Τσαντούλα, που είναι μάλλον μακρινός συγγενής μας, γιατί έχουμε το ίδιο όνομα.

Ευγενία Κυριακάκη, Μόχλος, Α' τάξη

Η τριήμερη εκδρομή μας στα Ανώγεια και στο Ρέθυμνο

Στις 25 Φεβρουαρίου ξεκινήσαμε για την τριήμερη εκδρομή μας στα Ανώγεια και το Ρέθυμνο. Τα περάσαμε υπέροχα!

Την πρώτη μέρα πήγαμε στα Ανώγεια, όπου μας φιλοξενούσε το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης. Όταν φτάσαμε στην εστία, μας έδωσαν τα κλειδιά των δωματίων, για να πάμε να τακτοποιηθούμε πρώτα και μετά απευθείας πήγαμε κάτω σε μια αίθουσα, όπου μας έδειξαν σε powerpoint κάποια στοιχεία σχετικά με την πορεία του νερού, όταν περνά μέσα από τον ασβεστόλιθο και διαμορφώνει φαράγγια και σπήλαια και άλλους σχηματισμούς. Μόλις τέλειωσε αυτή η παρουσίαση, πήγαμε να παίξουμε κάτι σαν το παιχνίδι του κρυμμένου θησαυρού: είχαμε κάποια ερωτηματολόγια, που για να τα συμπληρώσουμε έπρεπε να ψάξουμε σε όλα τα Ανώγεια για πληροφορίες έτσι γυρίσαμε όλο το χωριό. Υπήρχαν δυο ομάδες, η κόκκινη και η κίτρινη... Οι πληροφορίες που μαζέψαμε ήταν όλες σχετικές με το νερό.

Όταν τελειώσαμε το παιχνίδι, πήγαμε όλοι στην εστία να φάμε και μετά το φαγητό πήγαμε στα δωμάτια να ξεκουραστούμε. Μετά κατεβήκαμε για μια βόλτα στα Ανώγεια και όλοι σκορπιστήκαμε και πήγαμε σε καφετέριες και κατά τις 9-10 μαζευτήκαμε όλοι στην εστία εκτός από μια μικρή ομάδα αγοριών και καθηγητών, που έμειναν στο διπλανό καφέ, για να δούνε τους αγώνες μπάσκετ και ποδοσφαίρου της ημέρας.

Την επόμενη μέρα μετά το πρωινό, πήγαμε στο σπήλαιο της Σφενδόνης, στα Ζωνιανά, που θεωρείται το μεγαλύτερο επισκέψιμο της Κρήτης. Μετά που φύγαμε από το σπήλαιο, κάναμε μια στάση σε ένα σημείο στο δρόμο για τον Ψηλορείτη, όπου κάναμε ένα πείραμα, για να δούμε πως διαβρώνει το ξύδι την κιμωλία. Μετά συνεχίσαμε και φτάσαμε σε ένα μητάτο πολύ παλιό. Μάθαμε την ιστορία του και μετά κάναμε κάποιες δραστηριότητες και παιχνίδια, αφού χωριστήκαμε σε δυο ομάδες.

Παιχνίδια στο βουνό

Το μητάτο για το πήξιμο του γάλακτος και τη διανυκτέρευση των βοσκών

Κατά την επιστροφή μας από το βουνό σταματήσαμε στη λιμνοδεξαμενή, που φτιάξανε, για να υδροδοτούνε τα Ανώγεια και ήταν σαν μια λίμνη με μια μίνι παραλία. Όμως η στάθμη του νερού έχει χαμηλώσει ΠΑΡΑ ΠΟΛΥ φέτος! Μετά σταματήσαμε στο τυροκομείο Ζωμυνθός και

είδαμε πως την παρασκευή γιαουρτιού, ζύγαλου κι άλλων προϊόντων γάλακτος. Έξω από το τυροκομείο παίξαμε ένα ακόμα παιχνίδι, για να δούμε τι θυμόμαστε από όσα μάθαμε.

Μετά από όλη αυτήν την κούραση μπήκαμε στο λεωφορείο και πήγαμε επιτέλους στο ξενοδοχείο OLYMPIC PALLADIUM στο Ρέθυμνο. Το ξενοδοχείο ήταν πολύ όμορφο και όλοι εκεί ήταν πολύ φιλόξενοι και η εξυπηρέτηση ήταν άψογη. Το βράδυ εμείς τα κορίτσια μαζί με την καθηγήτριά μας πήγαμε σε ένα πολυκατάστημα εκεί κοντά, το TallyWeil και μετά όλοι μαζί το βράδυ πήγαμε σε καφετέριες.

Το Σάββατο το πρωί φύγαμε από το ξενοδοχείο με τις βαλίτσες μας, γιατί θα επιστρέψαμε το απόγευμα και αφού αφήσαμε τις βαλίτσες στο λεωφορείο, πήγαμε στο μουσείο Σύγχρονης Τέχνης. Το Μουσείο αυτό ήταν υπέροχο και με εξέπληξε που δε βαρέθηκα, γιατί όποτε πάω σε μουσεία, βαριέμαι, αλλά αυτή τη φορά μου φάνηκε αρκετά ενδιαφέρον. Μετά το Μουσείο ήμασταν ελεύθεροι να φάμε, να κάνουμε ψώνια ή να πάμε για καφέ ως τις 4 η ώρα, οπότε επιστρέψαμε στην Τουρλωτή.

Κων/να Καψάλη, Τουρλωτή, Α' τάξη

Εγώ έχω να προσθέσω ότι στα Ανώγεια ήτανε πολύ ωραία. Επίσης να σημειώσω ότι μου άρεσε πάρα πολύ το φαί στην εστία και το λέω, επειδή το έφαγα όλο, δεν άφησα ούτε ψίχουλο! Επίσης η εστία δεν είχε τίποτα να ζηλέψει από ξενοδοχείο, τα δωμάτια μου άρεσαν πάρα πολύ! Αλλά το πιο ωραίο για μένα ήταν το χωριό, ήταν καθαρό, είχε ωραία σπίτια και ωραία καφενεία, επίσης οι άνθρωποι ήταν ευγενικοί.

Αριστερά περιμένοντας το φαγητό στην εστία και πάνω περιμένοντας ν' ανοίξει το Μουσείο!!

Εγώ ανάλαβα ακόμα να σας μιλήσω για το σπήλαιο της Σφενδόνης. Αυτό το σπήλαιο έχει περίπου τρεις επισκέψιμες αίθουσες, όπου μπορείς να δεις πολλούς σταλαγμίτες και σταλακτίτες. Ο ξεναγός μας μάς είπε να βγάλουμε το φλας από τις φωτογραφικές μηχανές μας, γιατί εκεί στο σπήλαιο επικρατεί το σκοτάδι και η ησυχία και δεν πρέπει να ενοχλούμε τα ζώα του σπηλαίου, που έχουν συνηθίσει σ' αυτά. Τα ζώα αυτά είναι μικροσκοπικά και διαφανή, δεν έχουν χρώμα. Για να βλέπουμε είχανε βάλει ειδικές λάμπες, που φωτίζανε χωρίς να ζεσταίνουνε. Επίσης καθώς περπατούσαμε στον ειδικό διάδρομο, δε μας επέτρεπαν να ακουμπάμε τους σταλακτίτες και τους σταλαγμίτες, γιατί δεν θα μεγαλώσουν άλλο. Όμως υπήρχαν και κομμένοι σταλακτίτες είτε επειδή είχαν πέσει από κάποιους σεισμούς ή τους είχαν κόψει άνθρωποι σε παλιότερα χρόνια, γιατί το σπήλαιο το κατοικούσαν από την αρχαιότητα, αλλά κι

αργότερα σε περιόδους πολέμων (π.χ. τουρκοκρατία) κρύβονταν εδώ πολλοί άνθρωποι. Στο σπήλαιο ζούνε νυχτερίδες, ψευτοσκορπιού και μικροοργανισμοί. Εμείς είδαμε μια νυχτερίδα να κοιμάται στην οροφή ανάποδα. Για τις νυχτερίδες έχουν αφήσει ένα άνοιγμα στην πόρτα, για να μπαينوβγαίνουν ελεύθερα. Το σπήλαιο αυτό το εξερεύνησε πρώτη η γνωστή σπηλαιολόγος, Άννα Πετρόχειλου πριν από αρκετά χρόνια.

Ευγενία Κυριακάκη, Μόχλος, Α' τάξη

Κάναμε τρεισήμισι ώρες να πάμε στα Ανώγεια, μεγάλο χωριό σαν πόλη και είχε και Ίντερνετ-καφέ, απέναντι από κει που μέναμε και παίζαμε υπολογιστές. Και το φαγητό ήτανε την πρώτη μέρα γιουβέτσι και τη δεύτερη κοτόπουλο με πατάτες και ήτανε ωραία φαγητά και τα δυο, αλλά πιο καλό το γιουβέτσι. Στα Ανώγεια έχει κι ένα γήπεδο 11Χ11 και 5Χ5, έχει και ωραία σπίτια, έχει και πολλά γυράδικα, είδαμε και το σπίτι του Νίκου Ξυλούρη, ήπιαμε καφέδες, καπουτσίνο και φρέντο. Στο τυροκομείο του Ζωμυνοπούλου είχε δύο μεγάλα βαρέλια, στο ένα έκαναν γιαούρτι και στο άλλο ρυζόγαλο, ενώ είχαν και μια μεγάλη σακούλα όπου στράγγιζε το ξινόγαλο. Μας έδωσαν γιαούρτι να το φάμε στην εστία και ήταν πολύ νόστιμο.

Μανώλης Συντυχάκης, Σφάκα, Β' τάξη

Πρόβατα και κατσίκια συναντάς παντού στα χωριά του Ψηλορείτη, γι' αυτό υπάρχουν και τυροκομεία, όπως αυτό του Ζωμυνοπούλου, που μας φιλοξένησε στις εγκαταστάσεις του.

Θέλω να ευχαριστήσω το προσωπικό της εστίας και του Κ.Π.Ε. για τη φιλοξενία τους. Μ' άρεσε πολύ το φαγητό (γιουβέτσι και κοτόπουλο στο φούρνο) που το είχαν μαγειρέψει τέλεια!! Ακόμα είχαμε δυο πολύ καλούς δασκάλους, τον κύριο Γιώργο και τον κύριο Βασίλη, που ήταν και οι ξεναγοί μας και με αυτούς κάναμε όλα τα παιχνίδια και τις δραστηριότητες. Για να πω την αλήθεια ενώ στενοχωρήθηκα, όταν τους αποχαιρετήσαμε. Από τα ερωτηματολόγια που δούλεψε η ομάδα μου ενώ έμαθα πόσο σημαντικό είναι το νερό για τα Ανώγεια κι ακόμα ότι ενώ κάνανε μια λιμνοδεξαμενή για να έχουν νερό, οι κάτοικοι συνεχίζουν να πίνουν εμφιαλωμένο νερό σε μεγάλο ποσοστό, γιατί δεν εμπιστεύονται τους σωλήνες ύδρευσης, που όπως λένε, έχουν σκουριάσει.

Γιώργος Καπνάκης, Έξω Μουλιανά, Β' τάξη

*ΝΑ ΘΥΜΙΣΟΥΜΕ ΕΔΩ ΟΤΙ ΧΟΡΗΓΟΣ ΤΗΣ ΕΚΔΡΟΜΗΣ ΜΑΣ, ΟΠΩΣ ΚΑΘΕ ΧΡΟΝΟ ΗΤΑΝ Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΑΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ!

*ΕΠΙΣΗΣ ΟΤΙ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΟΥ Κ.Π.Ε. ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ ΑΝΩΓΕΙΩΝ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΣΤΟ ΡΕΘΥΜΝΟ.

Στο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στο Ρέθυμνο

Το κοριτσάκι από χαρτόμαζα και ανακυκλωμένα υλικά 'έκλεψε' την προσοχή αγοριών του σχολείου μας, που φωτογραφήθηκαν μαζί του.

Η ξεναγός μας, κυρία Σοφία, παρουσιάζει μυστηριώδη πίνακα πολλαπλών ερμηνειών του Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης

- Το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης φιλοξενεί πολλά έργα σύγχρονων ελλήνων ζωγράφων και καλλιτεχνών, εξάλλου σύγχρονη τέχνη σημαίνει 'σημερινή' τέχνη, της εποχής μας. Στη σύγχρονη τέχνη μεγάλο ρόλο παίζουν και τα σύγχρονα μέσα, όπως η φωτογραφία και το βίντεο. Το κτίριο που στεγάζει το μουσείο στο Ρέθυμνο είναι πολύ παλιό. Παλιά εκεί κατασκεύαζαν σαπούνια, μετά έγινε λαογραφικό μουσείο και στη συνέχεια 'Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης'.

Γιώργος Ζαχαράκης, Σφάκα, Α' τάξη

- Στην εκδρομή μας στο Ρέθυμνο πήγαμε και σε ένα Μουσείο διαφορετικό από τα άλλα, το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης. Εκεί παρουσίαζαν μια έκθεση που λεγόταν «Ψίθυροι», που είχε έργα αποκλειστικά γυναικών καλλιτεχνών. Και βέβαια είχαν θέματα που απασχολούν τις γυναίκες όπως τα όνειρά τους, τις σκέψεις τους, τα προβλήματα τους, τα μωρά, το γάμο, την ηλικία, την κακοποίηση, τον καρκίνο κ. α. Τα έργα ήταν βέβαια πολύ εντυπωσιακά, γιατί δεν ήταν μόνο ζωγραφίες, αλλά είχαν και αντικείμενα, βίντεο, κατασκευές, γλυπτά. Μερικά από αυτά ήταν όμως και λίγο spooky (δηλαδή τρομακτικά) - πάντα κατά τη γνώμη μου- όπως αυτό που φαίνεται και στη φωτογραφία που μοιάζουν τα πρόσωπα με βρυκόλακες που έχουν καταβροχθίσει έναν άνθρωπο και τρέχει το αίμα απ' το σαγόκι. Τελικά το Μουσείο αυτό ήταν πολύ καλό και η σύγχρονη τέχνη είναι πολύ ενδιαφέρουσα. Ευχαριστούμε πολύ τους ανθρώπους του Μουσείου για την ωραία ξενάγηση.

Χριστίνα Μετζογιαννάκη-Γιοστ, Σφάκα, Α' τάξη

Στο τεύχος αυτό εργάστηκαν εκτός απ' τα παιδιά:

Επιμέλεια κειμένων Γυμνασίου - Σελιδοποίηση: Μαρία Μετζογιαννάκη, φιλόλογος.

Υπεύθυνη μαθητικών κοινοτήτων : Γ' τάξη Γυμνασίου Τουρλωτής

Ενημέρωση ιστοσελίδας : Σάββας Καλένης Σχέδιο τίτλου : Σολιδάκης Βασίλης